

Fantàstics nouvinguts

Xavier Laborda

Aquest escrit tracta del tòpic social dels “nouvinguts”, una figura antropològica ja tradicional i molt activa dins la imatgeria col·lectiva de Sant Cugat. I ho fa considerant elements objectius, és a dir, que són a disposició de tothom i que ofereixen la possibilitat d’argumentar en qualsevol sentit al seu entorn. Són elements objectius —que no inqüestionables (procedents de la vida pública i de la comunicació mediàtica que delimiten l’abast de l’esmentat concepte: articles d’opinió, notícies, salutacions de festa major i treballs científics. Per interpretar aquests elements discursius apliquem una perspectiva interdisciplinària que emprà instruments de la lingüística, l’antropologia textual i la retòrica, l’explanació de la qual es resumeix en els següents principis. La parla és causa de grans portents. També pot ser, però, instrument de grans inquietuds. D’una part, té un poder revolucionari a causa de la seva capacitat d’experimentació i de transformació del món, ja que l’empeny o el contreu, el revela o l’amaga. Per altra part, la parla és un instrument inclement de domini de les coses i dels altres; d’ella es valen, sobretot, grups socials per legitimar i incrementar el seu poder. Tanmateix, l’element comú a ambdós extrems no és cap més que la comunicació persuasiva, en particular la de caire públic i oberta a la controvèrsia i el principi de contradicció, alguns dels materials de la qual exposem a continuació.¹

Sense ànim d’elaborar una anàlisi plena i individual en aquest marc obert i polifònic del Congrés de la ciutat, volem reproduir fragments de discursos al·lusius per facilitar-ne el debat (les negretes són nostres). D’entrada, transcrivim les raons d’un debat recent (texts 1 i 2), establert a dues veus a la premsa, a propòsit de l’assumpte dels nouvinguts. El seu interès augmenta quan observem que conté els estereotips de la representació dels grups socials i de diverses causes de discriminació. En segon terme, reflectim passatges de la producció periodística que palesen la construcció dels esdeveniments (3) i les categories para-ètniques dels grups (4 a 6). Les esmentades categories es presenten organitzades en dos grups, *nosaltres* (endogrup) i *vosaltres-els altres* (exogrup); explícitament indiquen una topologia central (endogrup) i perifèrica o als marges (exogrup); implícitament poden suggerir un conflicte per la jeràrquica i l’ambigua estipulació d’un grup superior a l’altre. En una nova secció, expressem diverses mostres institucionals (7 a 9) que confirmen aquest quadre conceptual, per bé que l’estil cerimoniós és reticent a emprar els termes usuals i forneix una munió de perífrasis. Tanca aquesta relació de discursos públics la font especialitzada de la ciència i el món acadèmic (10 i 11), tan profitosament recollits a la revista del Grup d’Estudis Locals, *Gausac*. Finalment, un text dels anys setanta (12) testimonia, amb admirable i contagiós sentit de l’humor, un passatge de la història del tòpic i, alhora, recorda que totes les aportacions esmentades, les recents i les antigues, no són manifestacions atzaroses ni acontextuals, sinó que resulten d’un procés històric, d’un treball en el temps, que és el que atorga sentit a un concepte aparentment disgregant, eufèmic, pejoratiu, inversemblant, irrellevant i fantasiós.

Un debat recent

(1) Explanació i elogi del tòpic:

“Vaig llegir la carta que el senyor Ramon Ferreró va publicar reclamant el seu dret a ser considerat un santcugatenc més, malgrat ser, com deia ell, un *nouvingut*.”

"Vella polèmica aquesta, dels nouvinguts. Jo també en sóc un, un de nouvingut, amb la diferència que ho vaig ser fa cinquanta anys i no quatre com el senyor Ferreró, i per això voldria fer unes reflexions sobre el tema.

"(...) [**concessió**] És evident que no hi ha ciutadans de primera i de segona, [**autodiscriminació**] però sí que hi ha [**endogrup**] ciutadans i [**exogrup**] gent que té l'habitatge en una ciutat, que no és exactament el mateix. Jo li recomanaria al senyor Ferreró que fes el que hem fet la gran majoria dels *nouvinguts*. Que passés a ser [contradicció en termes] ciutadà. Que s'unís al gran projecte que és Sant Cugat, que participés en entitats, associacions, clubs...

"(...) Si fa tot això i encara algú li diu *nouvingut*, no li faci cas. Sempre hi ha gent que no sap acceptar que els altres també poden ser iguals o millor que ell."

(Jaume A. Espina, "Els nouvinguts", *Els 4 Cantons*, 9-10-1998, p.12.)

(2) Refutació del tòpic

"Sóc un d'aquests milers de ciutadans que [**endogrup**] els santcugatencs de tota la vida anomenen [**exogrup**] *nouvinguts*, Diuen: [**denostació de l'exogrup**] cada vegada n'hi ha més, estan fent perdre l'aire de poble que tenia Sant Cugat, són gent que no s'arrela al municipi. I quan coneixes algú d'aquí de seguida t'ho espeta a la cara, com qui no diu res. Ah, tu no ets d'aquí del poble?"

"(...) Constantment pots [**locutor públic**] llegir en articles de la premsa local o [**locutor interpersonal**] sentir comentar els veïns com es lamenten [**exculpació de l'endogrup**] del creixement desmesurat de la ciutat, de la pèrdua d'identitat, de la presència de gent desconeguda... i jo em pregunto: [**nova formulació**] però és que Sant Cugat té el dret d'admissió reservat? (...) [**conclusió**] Prou d'elitisme."

(Ramon Ferreró, "Sant Cugat ha de ser per tothom que vulgui", *Els 4 Cantons*, 2-10-1998, p.10.)

Comunicació periodística

(3) Fàcil observació dels nouvinguts

"La nit electoral de Primàries a la seu del PSC de Sant Cugat va ser fàcil observar **santcugatencs nouvinguts**, com per exemple, [1] membres de la junta de l'associació de veïns de Coll Favà, un barri en creixement que en els últims mesos ha reivindicat a l'Ajuntament millores urbanístiques, o [2] representants de la junta de l'associació de veïns de la plaça del Coll, carretera de Cerdanyola i Sant Francesc." (Redacció, *Tot Sant Cugat*, 31-10-1998, p. 12.)

(4) Caracterització de l'exogrup d'estrangers

(4.1) Immigrants. "Sant Cugat és la segona població amb més **estrangers** del Vallès. La ciutat concentra la major part de nord-americans de tota la comarca. Els **nouvinguts pobres**: d'aquest percentatge d'**immigrants de renda baixa**, hi ha un important nombre de persones dedicades al servei domèstic o a l'hostaleria." (*E4C*, 8-5-1998, p.3)²

(4.2) Forasters. "Artistes **forans** de totes les disciplines busquen al municipi la inspiració. Encara que ho sembli, això que Sant Cugat és una ciutat d'artistes no és cap eslògan publicitari per atreure **turistes** intrèpids. (...) Provenents de diferents camps de l'art com les lletres, la pintura o la música, tots ells van decidir un bon dia deixar el seu país d'origen per buscar la seva musa a Sant Cugat. Personalitats com Abrams o Hassler porten més de deu anys a la ciutat." (*E4C*, 8-5-1998, p.3)

(5) Caracterització de l'exogrup genèric

(5.1) Immigrants de l'Estat espanyol. "La història de Pedro Armero és la d'un de tants **immigrants** que van venir a Catalunya perquè als seus llocs d'origen no podien viure. En el seu cas, fugia de les forces franquistes per haver pagat a presos polítics, part del seu pobre sou de fuster; d'això ja fa quaranta-vuit anys". (M. F., *E4C*, 29-5-1998, contraportada)

(5.2) Nouvinguts. "Aquesta situació, tan personal com política, està fent que l'etapa final d'Aymerich no tingui res a veure amb el final de les etapes dels alcaldes de la meua vida: Barnils, Llatjós, Casas i Nicolau. El primer d'ells, pels anys de mandat ja que li va tocar la dictadura, el segon per ser l'època de la transició amb tota la seva problemàtica, el tercer [Àngel Casas i Boladeras] per ser un **nou vingut** que es convertí en el primer alcalde democràtic de la ciutat i el quart per voler crear un model de ciutat que no va acabar de definir." (Josep Canals, *Gran Sant Cugat*, 5-9-1997, p. 4)

(6) Caracterització de l'endogrup

(6.1) Integrats. PERIODISTA: "Lluís Recoder té 39 anys i ja en fa uns quants que se sent **integrat** a Sant Cugat. Com creu que ha de ser el Sant Cugat dels pròxims anys?" L. RECODER: "Ha de ser una ciutat amb caliu humà que ha de fer un gran esforç per **integrar** tota la gent que ve de fora a la vida de la ciutat; la gent ha de viure, vibrar i sentir Sant Cugat i, per tant, fer-se seva la ciutat. Sant Cugat ha de destacar per la seva qualitat de vida; santcugatencs i **nouvinguts** hem de preservar-la." (*Tot Sant Cugat*, 24-4-1998, p. 54)

(6.2) Santcugatencs d'adopció. "En Josep Marín, **santcugatenc d'adopció** des dels onze anys..." "En Josep Pujol, nascut a la Segarra, és **santcugatenc d'adopció** des de fa 15 anys." " Gemma Foj és **santcugatena d'adopció**. Va néixer a Cercs, al Berguedà, fa 37 anys." (*Els 4 Cantons*, 19-6-1998; 15-5-1998; 20-2-1998, respectivament.)

(6.3) Santcugatencs de sempre. "Joan Aymerich, alcalde de Sant Cugat, Josep M. Cabrerizo, fundador del diari *Els 4 Cantons*, i jo, Josep Canals, creador de la primera galeria d'art de la ciutat, som **santcugatencs de pura arrel** que, juntament amb altres, hem vist al llarg de la nostra vida la transformació d'aquesta vila de vuit mil habitants, en una ciutat de cinquanta mil que encara segueix creixent." (Josep Canals, *Gran Sant Cugat*, 26-9-1997, p. 4)

[(6.4) "Noumarxats", un terme inexistent que proposem analògicament per designar els ex-santcugatencs: Segons el padró municipal, entre 1991 i 1997, hi ha 5.559 baixes per emigració, contra 10.808 altes per immigració.]³

Comunicació institucional

(7) Full volant de l'Ajuntament

"Renovació padronal del 1996: Enguany tots els Ajuntaments han de fer un nou Padró d'Habitants, que és el registre de tots els veïns del municipi, i tots els ciutadans tenen l'obligació d'inscriure-s'hi. (...) També s'hauran d'inscriure els **nouvinguts** a Sant Cugat que encara no estiguin empadronats." (Full volant de l'Ajuntament de Sant Cugat, abril de 1996.)

(8) Butlletí municipal

"La festa de tots: Era un goig, aquests dies veure **nous santcugatencs** barrejats amb **els que hem nascut aquí**, gaudint tots dels balls, descobrint, alguns, les nostres tradicions més arrelades i omplint, en definitiva, els carrers de Sant Cugat." (J. Aymerich, "Editorial: La festa de tots", *Municipi. Full d'informació municipal de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès*, núm. 3, juliol de 1993.)

(9) Salutacions de Festa Major

(9.1) "Quan avui són molts **els que escullen la nostra ciutat per viure-hi**, és quan més cal vincular unes arrels..." (1988)

(9.2) "La festa on coincidim petits i grans, **els santcugatencs de sempre i els més recents**" (1989)

(9.3) "Retrobar-nos amb **els santcugatencs de tota la vida** i conèixer més de prop els nostres **veïns més recents**, aquells que durant els últims anys han escollit la nostra ciutat per viure-hi" (1990)

"La Festa Major... som tots els ciutadans i ciutadanes, menuts i grans, **santcugatencs recents i de tota la vida.**" (1995)

(9.4) "I parlant d'**integració**, el pregoner de la festa d'enguany n'és tot un exemple. Es tracta d'en Gerard Claret, un músic de reconegut prestigi internacional, que des de fa anys viu entre nosaltres. (...) Fa disset anys que és entre nosaltres". (1996)

(9.5) "Enguany, el pregoner és (...) el Dr. Joan Corbella. (...) Se'l considera **santcugatenc d'adopció.**" (1997)

(9.6) "La pregonera d'enguany és l'Elsa Anka, una **nova santcugatenca** que ben aviat s'ha **vinculat** a la ciutat." (1998)

(Joan Aymerich, Programes de Festa Major)

Comunicació científica

(10) Taula Rodona "Sant Cugat vers al futur"

(10,1) Components de la taula: "un polític (Joan Aymerich, alcalde), un tècnic (Jaume Busquest, geògraf i professor de la UAB), un santcugatenc de tota la vida (Joan Tortosa) i un santcugatenc nouvingut (Borja de Riquer, historiador i professor de la UB)."

(10.2) Col·loqui:

[B. DE RIQUER: "Fa 13 anys que visc a Sant Cugat..."]

CARLES CABANES: A mi em preocupa aquesta distinció entre santcugatencs de tota la vida i nouvinguts. Quants anys es necessiten per a ser de tota la vida? No estem fomentant unes discriminacions?

DOMÈNECH MIQUEL: Es tracta d'una divisió funcional per al repartiment de papers a la Taula, ja que són dos tipus d'experiències diferents i igualment importants. A la pràctica hi ha santcugatencs i prou. I sobretot la voluntat de sentir-se d'un lloc." [Fi del col·loqui i de la sessió.]

("Taula rodona. Sant Cugat vers el futur", organitzada per l'Associació d'Amics de la Unesco i el Grup d'Estudis Locals (26-5-1994), transcripció i resum de D. Miquel, *Gausac*, núm. 4, juny de 1994, pàg. 111-5.)

(11) Editorial de *Gausac* sobre la Plataforma de defensa de Torre Negra

"El tema de la pèrdua d'identitat és comú a totes les poblacions que creixen ràpidament a causa de la incorporació de **nouvinguts** (...), de ciutadans de curta estada, de presència de persones d'altres països, propers i llunyans (...). És també el moment en què algunes persones es preocupen més que altres per la conservació d'aquest patrimoni [de l'entorn natural i Torre Negra], ja perquè pertanyin a la generació que ha viscut el canvi en la pròpia pell, ja perquè siguin de les primeres onades de **nouvinguts** o els seus fills, i tinguin necessitat de refermar la

seva vinculació. Com sigui, i a desgrat d'una bona voluntat indubtable, les seves reivindicacions a voltes esbiaixen vers interessos en excés puntuals i perden la visió de conjunt."

("Editorial", *Gausac*, núm. 11, desembre de 1997.)

Avaluació retrospectiva del tòpic

(12) Ésser fill de Sant Cugat

"Haig de reconèixer que mai m'havia deturat a pensar en que el fet d'haver nascut a Sant Cugat del Vallès o a Barcelona —d'on sóc fill, encara que de llunyana procedència selvatana— pogués tenir importància un dia per mi. (...) La primera vegada que vareig percebre que hi havia qui creia que no era com jo pensave, va ésser ja fa temps, quan un bon amic, al que vareig proposar que es fes soci d'Amics de Sant Cugat va respondre: "jo no tinc per què ésser Amic de Sant Cugat, perquè sóc més que això, sóc fill de Sant Cugat". (...)

"Segons la teoria del senyor (Ramon) Mas, hi haurien concitadans de dues classes, uns de ple dret, els que han nascut a Sant Cugat i uns altres de tercera, els "forasters". Manca saber quins serien els limitats drets d'aquests pobres infelços que formarien com una mena de legió d'íntocables. Sembla que en aquesta qüestió no comptaria la doctrina democràtica de la majoria (...). Que vostè se senti satisfet, és magnífic, però que consideri, com a infracitadans, els altres... Si no s'hagués d'enfadar recordaria ací un consell de l'oblidat *Cent consells del Consell de Cent*: la tradició és una herència, lo petar una indecència."

(F. Xavier Calicó, "Ésser fill de Sant Cugat", *Amics de Sant Cugat*, núm. 16, [juliol] 1976, pàg. 5.)

Anotacions finals

1. Definició: *Nouvingut, -uda*. Que acaba de venir, arribar de poc; esp. foraster; fig. i desp., arribat a una situació (social, política, econòmica, veïnal, etc.) superior sense haver-ne adquirit les maneres, el to, l'educació corresponents. Sinònims, estrany, forà, intrús.
2. Els nouvinguts, un tòpic tradicional de Sant Cugat, l'abast del qual distingeix aquesta ciutat entre la resta de les poblacions catalanes.⁴
3. Un tòpic present a la vida pública, des de fonts periodístiques, institucionals i científiques.
4. Un tòpic lèxicament referit a la condició de principiant (emparentat amb nounat i noucasat) i que s'emptra en enunciat generalment connotats de manera desfavorable.
5. Un tòpic semànticament complex: per l'exogrup, estrangers, immigrants, forasters, (santcugatencs) nouvinguts; per l'endogrup, santcugatencs integrats, santcugatencs d'adopció, santcugatencs de tota la vida; per les perífrasis o circumlocucions, els ciutadans de curta estada, la presència de persones d'altres països, els que escullen la nostra ciutat per viure-hi, els que han nascut aquí, els santcugatencs de sempre i els més recents, els santcugatencs de tota la vida i els veïns més recents.
6. Un tòpic estilísticament eufèmic.
7. Un tòpic ideològicament disgregant i alienant, per la selecció adversa o la discriminació que estableix en la identificació dels grups de població i en l'assignació asimètrica de valors i responsabilitats.
8. Un tòpic racionalment inversemblant per la contradicció entre el significat lèxic (condició temporal) i l'ús pragmàtic (estat perenne).⁵

9. Un tòpic moralment abusiu i ignominiós, per l'aplicació d'un criteri de casta o llinatge no pertinent.
10. Un tòpic sociològicament irrellevant perquè no respon a afinitats dels grups de població.
11. Des de la psicologia social, un tòpic de dominació per afrontar processos de canvi i creixement.⁶
12. Des de la crítica política, un fals tòpic, una pantalla temàtica per defugir els problemes reals, com per exemple el de l'inquietant desenvolupament urbanístic, altrament dit neoporciorisme.⁷
13. Des de la imatgeria col·lectiva, una fabulació, una fantasia ètnico-cultural: la dels fantàstics nousvinguts i dels divins santcugatencs de tota la vida.

De la lectura de les notes precedents podem extreure la conclusió que l'argumentació sobre els nousvinguts implica un debat carregat de raons i sentiments, de classificacions complexes i també esotèriques —com la dels santcugatencs d'adopció—, d'un ideari d'exculpacions i denostacions, o encara d'una comunicació majoritàriament descendent i condescendent. El judici sobre la versemblança del present tòpic cultural palesa la inextricable fusió de raó i sentiments i una forta ambigüïtat. També permet albirar el simulacre de la llibertat comunicativa, quan, per contra, caldria exhibir des dels àmbits públics un exercici inclusiu i cooperatiu, sota els principis de la igualtat comunicativa i del respecte de les alteritats, que no haurien de ser considerades una amenaça, ans al contrari, sinó com a identitats positives que poden interactuar amb les preexistents i enriquir-les. La nostra proposta, dins l'àmbit comunicatiu, és el comportament assertiu i empàtic. Amb Maria Lluïsa Fabra, entenem per asserció la conducta discursiva "pròpia de les persones madures, que senten un respecte tant per elles mateixes, com pels altres i que són capaces de fer-se valdre, de reivindicar el que els pertoca, de demanar el que creuen que se'ls deu", i que ho fan de manera cooperativa i específica, tot escoltant activament els altres per comprendre els seus sentiments i per respectar l'autoestima dels seus interlocutors.⁸ Tanmateix, els suggeriments tècnics, inclòs un codi ètic de la comunicació mediàtica, no ho són tot

La insistència en el tòpic alienant del nousvingut parla d'un pensament neoliberal, aquell que atorga tota la responsabilitat als individus, com si formessin un grup intencionalment organitzat, en comptes de considerar la interacció social segons els seus actors, siguin agents polítics, promotors immobiliaris i grups de població, i segons els factors que hi intervenen en les decisions de planificació urbanística, construcció d'habitatges i incorporació de nous residents. I, tanmateix, és obvi que la causa de l'increment poblacional no és privativa de la gent que "ha escollit la nostra ciutat per viure-hi" ni tampoc és un fenomen espontani o singular a l'àrea metropolitana de Barcelona. El que crida l'atenció, però, és la mera apel·lació a la "identitat pròpia" com a solució als inconvenients ideològics del ràpid creixement. L'alcalde Aymerich fa avinents la solució i el problema en una al·locució col·loquial:

A Sant Cugat tenim, i és així, una identitat pròpia i a més com a municipi que afortunadament tenim una barrera natural que és Collserola i, per tant, doncs aquesta identitat tenim de conservar-la. Era difícil, era problemàtica perquè venint tanta gent, doncs, de sobretot de la ciutat de Barcelona, doncs, tenies de fer quelcom... doncs perquè no només la gent anés al teatre-auditori sinó perquè en aquestes dates de la Festa Major la gent s'hi quedés.⁹

És el clam "Sant Cugat, nosaltres sols" i la proposta d'un recurs solipsista, profusament divulgat publicament per fonts periodístiques i científiques com a pensament únic, que principalment assimila la identitat de la ciutat al patrimoni monumental. Aquesta idea solemne i hermètica d'identitat no ha passat desapercebuda al columnista Jordi Casas, qui critica el fet de "parlar del nostre patrimoni com un senyal d'identitat, com unes arrels que ajuden a arrelar, i valgui la

redundància, els **nouvinguts** al municipi”, alhora que expressa el seu escepticisme sobre l’efecte del coneixement dels monuments en l’acollida de la gent. I afegeix que “la manera de viure la identitat santcugatena és diversa i, sense cap mena de dubte, se li superposen (...) altres identitats: metropolitana, vallesana, catalana, espanyola, europea...” La crítica de Casas acaba amb una aportació fonamental:

En una ciutat que no para de créixer (l’alcalde ens acaba d’anunciar més i més cases), no és fàcil trobar un punt d’encontre entre aquells que s’arrapen a la nostàlgia vilatana i els que vénen bàsicament (...) a buscar qualitat de vida. Ens cal anar definint paràmetres de patriotisme ciutadà o cívic, on la implicació en la gestió de la cosa pública en constitueixi l’element central.¹⁰

Dues idees es desprenen d’aquest passatge i que, ja per concloure, vull remarcar. La primera és la de l’existència de diverses comunitats, una realitat a la que cal apropar-se amb esperit obert i perspicaç, en la línia magníficament exposada per Joan Tortosa a “Els dos pobles” (*E4C*, 13-3-1998), article que proposa el coneixement mutu i el respecte dels valors de les comunitats com a via de progrés social. La segona moralitat, al seu torn, recorda que els principis democràtics són el millor espai de retrobament cívic i de construcció d’identitats inclusives i igualitàries. Això significa viure i conrear la cultura pública de la convivència, que, com declaren V. Camps i S. Giner, “és un àmbit de participació a través del qual s’expressa la nostra pertinença a una comunitat moral d’homes lliures”.¹¹ En definitiva, la identitat és creació, i no mera adhesió, és l’exercici d’unes responsabilitats cíviques i la coparticipació en les conseqüències, per tal de promoure la dignitat individual, el respecte mutu, l’interès actiu pels altres i el sentiment de pertinença a la comunitat de Sant Cugat, com a ciutat oberta.

Xavier Laborda és professor de lingüística de la Universitat de Barcelona.

---

¹ La perspectiva que indiquem és l’anàlisi crítica del discurs i aquestes són algunes de les obres consultades: ANTONIO M. BAÑÓN (1996): *Racismo, discurso periodístico y didáctica de la lengua*, Universidad de Almería. TEUN VAN DIJK (1990): *La noticia como discurso*, Barcelona, Paidós. XAVIER LABORDA (1996): *Retórica interpersonal. Discursos de presentación, dominio y afecto*, Barcelona, Octaedro. RICHARD MITTEN, RUTH WODAK (1993): “On the discourse of racism and prejudice”, *Folia Linguistica*, XXVII/3-4. JOSÉ Me PERCEBAL (1995): *Nacionalismo, xenofobia y racismo en la comunicación. Una perspectiva histórica*, Barcelona, Paidós. ADOLF TOBEÑA (1998): *El nacionalisme diví*, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona.

² Vegeu també l’editorial del mateix exemplar, “Benvinguts”, on es destaca la condició acollidora de Sant Cugat, “que sap integrar i acceptar totes les cultures sense prejudici”, i on “tothom es pot sentir a gust, amb un ritme de vida agradable i al qual el **nouvingut** es pot adaptar amb més o menys facilitat”. De manera congruent amb el titular, la conclusió de l’escrit d’opinió sosté que Sant Cugat és “una ciutat on tothom hi és benvingut”.

³ Una referència als “noumarxats” apareix al singular article de FERRAN BOSCH, “L’Homo Santcugatense” (*E4C*, 5-6-1998, pàg. 9), tot i que incidentalment, quan sospesa els que marxen —“diàspora de vilatans” contra els que arriben —“economies”—, els dos grups migratoris: “La **diàspora de vilatans**, la majoria joves, incapaços d’hipotecar el costellam per un pam de terreny sobrevalorat contrasta amb l’arribada d’**economies sanes** (algunes escandalosament sanes) que encara no han tingut temps d’arrelar”. El mateix autor ja insistia en aspectes de migració i canvis en el comerç de la població a “El comerç va bé” (*E4C*, 24-4-1998, pàg. 11), amb el següent subtítol: “Els **nouvinguts** tenen uns hàbits i uns costums de ciutat, així doncs, el comerç s’ha hagut d’adaptar a aquests nous consumidors.”

⁴ A tall d’exemple, confronteu el tractament institucional i periodístic del fenomen social del creixement demogràfic a les salutacions de Festa Major de Viladecans (Baix Llobregat) i la revista d’informació

municipal *Viladecans* (amb la secció "Nuevos viladecanenses", incorporada a partir del número de novembre de 1997.). També és útil examinar els discursos públics de poblacions en condicions parcialment coincidents amb les de Sant Cugat, com Castelldefels o Mataró, per formar-se l'opinió sobre altres maneres de considerar el tòpic. La designació de *nouvingut* o *foraster* no apareix als discursos consultats a aquestes fonts.

⁵Transcripció dels diàlegs de la tira còmica "Poca conya", entre pacient i doctor al consultori (E4C, 16-10-1998, p. 12, firma il·legible):

PACIENT— Doctor, tinc un problema, no sé d'on sóc! Fa deu anys que visc a Sant Cugat i em diuen **nouvingut**. Vaig néixer a Barcelona i em diuen **foraster**, d'on sóc doctor?

(DOCTOR— Aquest està com una "chiva"!)

PACIENT— Els meus fills tenen set i nou anys, i són santcugatencs de tota la vida! ...Ara, que ben mirat, què vol dir ser "santcugatenc de tota la vida"?

(DOCTOR— Aquest està pitjor que jo... porto quasi vint anys aquí i encara em diuen **nouvingut**!)

⁶ Prenent la metàfora de la crisi de l'adolescència, expressada per Lluís Forteza al Congrés de la ciutat (1a sessió) per tal d'explicar una crisi d'identitat de la ciutat —vegeu la nota següent—, observem a la premsa local aquest interès per saber coses sobre els *nouvinguts*, com una part d'un mateix:

PERIODISTA— En l'àmbit cultural, què demanen principalment, els **nouvinguts**?

ROSER ADEVA (conserge de la Casa de Cultura)— Una mica de tot. (...) S'inquieten força per tot el que es fa a Sant Cugat, perquè (...) busquen aquestes alternatives culturals que els ofereix. I com que n'hi ha tantes, és fantàstic! (E4C, 22-5-1998)

PERIODISTA— A més de la gent del poble, de tota la vida, per Can Prat també hi han passat els **nouvinguts**?

MARIA PRAT (confeccionista de roba)— I n'estic molt contenta perquè han portat molta vida al poble. Els fa molta il·lusió comprar a Sant Cugat i estimen molt la labor que fem. (E4C, 9-4-1998; el titular de l'entrevista diu "Els forasters donen vida al poble".)

⁷ Entenem per neoporciolisme un desenvolupament urbà blasmable per les mancances que presenta en la planificació dels serveis i equipaments públics, d'acord amb els estàndards actuals, però sobretot per la desatenció dels conflictes socials i ideològics que genera entre els ciutadans el creixement exponencial i la creació de sectors o barris sencers.

Un comentari il·lustratiu fet durant el Congrés de la ciutat està signat per LLUÍS FORTEZA, i diu: "En aquests moments la població de Sant Cugat està fora de control: creix a tota velocitat. El perfil social i cultural dels **nouvinguts** està decantat i no respon a un creixement orgànic. Això crea i fomenta basses de marginació excessives". I, a tall de conclusió, afirma que "Sant Cugat està en plena adolescència: està creixent, passant de poble a ciutat, d'una forma descompensada i plena de contradiccions i inquietuds. Li costa reconèixer-se a si mateixa. És molt difícil educar durant l'adolescència."

⁸ MARIA LLUÏSA FABRA, *Ni resignades si submises. Tècniques de grup per a la socialització assertiva de neens i nois*, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, 1996, pàg. 71.

⁹ Declaracions de JOAN AYMERICH al programa de Ràdio Sant Cugat "La ressaca", amb motiu de la Festa Major (30-6-1998).

¹⁰ JORDI CASAS, "Identitat", *Els 4 Cantons*, 24-7-1998, contraportada. L'article replica la tesis oficialista de la identitat restringida a les essències pròpies i, en particular, el monumentalisme històric, de l'editorial del mateix títol, "Identitat", *Els 4 Cantons*, 17-7-1998, pàg. 10.

¹¹ VICTÒRIA CAMPS i SALVADOR GINER (1998): *Manual de civisme*, Barcelona, Ariel, pàg. 121.